

***"Kymenlaakson lottien ja suojeluskunnan työtä ja vapaussodan uhrien muistoa kunnioittaen - Kouvolan Seudun Lottaperinneyhdistys ry".
Laskimme tänään seppeleen Tuohikotin taistelun muistomerkillle.***

Tuohikotin taistelun muistomerkki paljastettiin 21.9.1924. Tuohikotti kuului tuolloin Pohjois-Valkealan suojeluskunnan alueisiin. Tuohikotin taistelu käytiin 29. huhtikuuta 1918. Tuolloin n. 500 valkoista Etelä-Savon rykmentin soturia valloittivat Tuohikotin kylän. Punakaartilaisten joukot olivat asettuneet suojattuun asemaan ns. entisiin venäläisiin juoksuhautoihin. Valkoiset hyökkäsivät kolmena komppaniana kapteeni Spären johdolla kylään, edeten niin lähelle vihollista, että välimatka oli vain noin 50 metriä. Molemmiin puolin avattiin kiivas kivääri ja konekivääri tuli. Taistelu kesti kolme tuntia: kello kahdestatoista kello kolmeen päivällä. Punaiset vetäytyivät taistelusta jättäjän jälkeensä paljon kaatuneita. Myös valkoisten rivit olivat kärsineet suuria tappioita. Kentälle jäi 98 valkoista soturia kuolleena tai haavoitettuna. Kuolleiden luku lienee ollut 35 tienoilla. Noin viides osa valkoisten sotateista tuli taistelukyvyttömäksi.

Tuohikotin taistelun muistomerkki oli siihen aikaan suuri hankinta. Jo pelkästään kiven paikalleen saaminen tuon ajan välinein ja keinoin oli työlästä. Hankintakustannuksiin osallistui myös koko Kymenlaakson Lottapiiri. Esimerkiksi Lotta Svärd Kouvolan paikallisyhdistys keräsi varoja mm. myyjäisten, arpajaisten ja iltamien avulla ja lahjoitti muistomerkkirahastoon vuonna 1924 viisisataa markkaa. Se on ollut tuolloin suuri summa vasta perustetulle ja silloin vielä pienehkölle yhdistykselle.

Tuohikotin taistelun muistomerkin paljastusjuhlassa oli paljon väkeä paikalla. Juhlaan osallistui n. 150 suojeluskuntalaista, ja suuri joukko lottia sekä runsaasti muuta yleisöä. Tilaisuus alkoi torvien säestämänä virrellä 152. Tilaisuuden ensimmäisen puheen piti pastori Vuorikoski. Tämän jälkeen esiintyi Kouvolan sekakuoro opettaja Oksan johdolla. Opettaja Nikkilä piti puheen muistomerkkitoimikunnan puolesta. Puheen myötä hän luovutti muistomerkin Pohjois-Valkealan suojeluskunnan Tuohikotin kyläosastolle, sekä kaikille niille paikkakuntalaisille, joille samat aatteet olivat tärkeitä ja minkä puolesta Tuohikotin sankarit olivat henkensä antaneet.

Muistomerkin vastaanottopuheen piti suojeluskuntalainen Arvo Kola ja juhlapuheen pankinjohtaja Ahti. Puheiden jälkeen taiteilija Pakarinen lausui Koskenniemen runon Leijonalippu. Tämän jälkeen muistomerkillle laskettiin lukuisia seppeleitä mm. Kymenlaakson suojeluskunnan piiriesikunnalta, Mikkelin suojeluskunnan piiriesikunnalta, entiseltä Etelä-Savon rykmentiltä, paikallissuojeluskunnilta, paikallispäälliköiltä ja Lotta Svärd -osastoilta. Juhla loppui virteen 399 ja sen jälkeen

suoritettiin ohimarssi. Ohimarssin otti vastaan piiripäällikkö jääkärimajuri Wegelius. Tämän jälkeen juhla jatkui läheisellä kansakoululla, johon oli järjestetty juhlapäivällinen. Päivällisen aikana pidettiin useita puheita. Lopuksi siirryttiin vielä iltamiin läheiselle seuratalolle. Iltajuhlan ohjelma oli runsas, arvokas ja yleisöä oli runsaasti

Heini Kortesuoma

Tekstilähteet:

Kymenlaakson Vartio 1924, 175–176.

Lotta Svärd Kouvolan paikallisyhdistyksen toimintakertomus v. 1924. Kansallisarkisto.